

PRIRUČNIK

za nastavnike/razrednike

povodom dana prava potrošača – 15.ožujka

(prilog prezentaciji povodom tjedna obilježavanja dana potrošača 2016.godine)

Antonio Čmelak, dipl.oec.

Sadržaj

- 1)Projekt obilježavanja dana prava potrošača
- 2)Metodičke upute/savjeti
- 3)15.ožujak – Dan prava potrošača
- 4)Potrošačka prava
- 5)Zakon o zaštiti potrošača
- 6)Korisne informacije
- 7)Prilozi
- 8)Literatura/izvori

1) Projekt obilježavanja dana potrošača

Poštovani razrednici, u sklopu kulturne i javne djelatnosti škole, a povezano s građanskim odgojem ove školske godine sam pripremio materijale za obilježavanje Dana prava potrošača 15.ožujka. Materijali obuhvaćaju ankete među učenicima i nastavnicima prije i nakon projekta, izložbu u hodniku škole od 14.do 19.ožujka te prezentaciju s pripadajućim materijalom (ovim priručnikom) za sat razrednika.

Važnost provođenja ovog projekta proizlazi iz slijedećih činjenica:

- Svi smo mi svakodnevno potrošači, i mi i naši učenici.
- Svijet u kojem živimo je komercijaliziran.
- Učenici će prije (tro i četvero godišnja strukovna zanimanja) ili kasnije (gimnazija i četvero godišnja zanimanja) biti ti koji će drugima nuditi proizvode i usluge na tržištu.
- Članak 135. Ustava RH „*Jedinice lokalne samouprave obavljaju poslove iz lokalnog djelokruga kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a osobito poslove koji se odnose na ..., zaštitu potrošača, ...*“.
- Članak 133. Zakona o zaštiti potrošača „*Nastavni planovi i programi osnovnog i srednjeg školovanja trebaju sadržati osnovna znanja o pravima i obvezama vezanim za zaštitu potrošača. Ministarstvo nadležno za poslove zaštite potrošača zajedno s ministarstvom nadležnim za poslove obrazovanja sudjeluje u pripremanju odgojnih i obrazovnih programa zaštite potrošača u okviru nastavnih planova i programa. Ministarstvo nadležno za poslove zaštite potrošača i udruge za zaštitu potrošača surađuju s odgojno-obrazovnim institucijama te provode druge odgojno-obrazovne aktivnosti informiranja i izobrazbe iz područja zaštite potrošača.*“

Cilj programa je informirati učenike (i nastavnike) o njihovim pravima kao potrošačima kao i usvajanje ponašanja kao pružatelja usluga i prodavača koje je u skladu s pravima potrošača, a zadatak je podići razinu svijesti o pravima učenika kao potrošača.

2) Metodičke upute / savjeti

U ovom dijelu priručnika pronaći će te upute za provođenje programa. Upute možete shvatiti i kao savjete, ako na satu razrednika sadržaj želite realizirati na drugačiji način. Upute sadrže vremenski slijed programa, informacije potrebne za pripremu i realizaciju sata razrednika te obrazac pisane pripreme za taj sat koji se nalazi u prilogu.

a) Vremenik realizacije programa

- 22.do 26.2.2016. Informiranje razrednika o programu i podjela materijala
- 7.do 12.3.2016. Provođenje prve ankete među učenicima
- 14.do 19.3.2016. Izložba u hodniku škole
- 14.do 19.3.2016. Realizacija na satu razrednika i druga anketa među učenicima
- 29.do 31.3.2016. Prezentacija rezultata analize anketa

b) Informacije potrebne za pripremu i realizaciju sata razrednika

Zainteresirani razrednici mi se trebaju javiti (s brojem učenika i vremenom održavanja sata razrednika) da im podijelim materijale i dam upute.

U tjednu od 7.do 12.3.na satu razrednika podijelite učenicima prvu anketu (treba oko 10 minuta za podjelu, ispunjavanje i prikupljanje) i vratite mi ju osobno u kabinetu ili u za to predviđenu kutiju u zbornici, ako smo u suprotnim smjenama.

Na istom satu uputite učenike da u tjednu od 14.do 19.3.pogledaju izložbu povodom Dana prava potrošača koja će putem mojih plakata biti predstavljena u hodniku škole.

Pomoću ovog priručnika, priložene pripreme i Power Point prezentacije, koju ću vam proslijediti, pripremite se za sat razrednika u tjednu od 14.do 19.3. Uz prezentaciju će te dobiti i njezin ispis s bilješkama, informacijama koje bi trebalo učenicima reći na pojedinim slajdovima te mogućim pitanjima za raspravu s učenicima. Prezentacija nije rađena na način da se svede na puko čitanje teksta sa slajdova. Vrijeme prezentacije je oko 30 minuta. Nakon toga učenicima podijelite drugu anketu te mi ih vratite osobno ili putem kutije u zbornici.

Tjedan nakon toga su proljetni praznici tijekom kojih ću obraditi ankete i pripremiti izvješće. Rezultate će te moći vidjeti na plakatu u hodniku škole i na Internet stranici škole od 29.3.2016.

c) Obrazac pripreme za sat razrednika

U prilogu priručnika se nalazi metodička priprema i artikulacija za sat razrednika na obrascu Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih obrazovnog sektora ekonomije, trgovine i poslovna administracije.

3) 15.ožujak – Dan prava potrošača

Svjetski dan prava potrošača je prvi put obilježen 15.ožujka 1983.godine. Tog datuma 1962.godine, američki predsjednik John F.Kennedy je donio „Deklaraciji o osnovnim pravima potrošača“ koju je dva dan prije predstavio Kongresu SAD-a. Tom prigodom on je rekao „*Potrošači, po definiciji, uključuju sve nas. I mene kao predsjednika SAD-a. Potrošači su najveća gospodarska skupina na koju utječe skoro svaka javna ili privatna gospodarska odluka. Oni su najvažnija skupina čiji se stavovi vrlo često ne čuju. Glas potrošača mora se čuti.*” Danas se ovaj dan obilježava u 110 zemalja čije su udruge za zaštitu prava potrošača članice Consumer Internationala.

Svjetski dan prava potrošača (World Consumer Rights Day) godišnja je prigoda za aktivno obilježavanje i iskazivanje solidarnosti među članicama pokreta za zaštitu potrošača u svijetu. To je i prigoda:

- za promicanje temeljnih prava svih potrošača,
- za postavljanje zahtjeva da se ta prava poštuju i da su zaštićena kroz propise
- za pokretanje potrošačkih inicijativa
- za polaganje računa nositelja politike potrošača javnosti i potrošačima

Nakon upornog i uspješnog lobiranja Consumer Internationala, Glavna skupština Ujedinjenih naroda usvojila je 9.travnja 1985.godine Rezoluciju 39/248, u sklopu koje je usvojen i «UN-ov vodič za zaštitu potrošača». Vodič je sadržavao osam temeljnih prava potrošača kao smjernice koje osiguravaju okvir za definiranje nacionalnih politika za zaštitu potrošača i izgradnju učinkovitih sustava zaštite potrošača. Na taj način su prava potrošača uzdignuta na poziciju međunarodne prepoznatljivosti i dobila su legitimitet koji priznaju i prihvaćaju podjednako razvijene i zemlje u razvoju.

4) Potrošačka prava

Ljudi su shvatili da kao pojedinci nemaju dovoljnu snagu u društvu da bi promovirali i zaštitili osnovna, individualna prava potrošača te su se počeli organizirati u udruge za zaštitu prava potrošača. Dok je prva takva udruga osnovana u Nizozemskoj 1912.godine ili u Njemačkoj 1949.godine u Hrvatskoj (računajući i period dok je Hrvatska bila u sastavu Jugoslavije) su one osnovane tek 1998.godine.

U Hrvatskoj djeluje 15-tak udruga za zaštitu prava potrošača okupljenih u savez pod nazivom „Potrošač“ od kojih većina njih ima lokalni karakter, tj. djeluje na području nekog grada ili županije. Najbliža takva udruga nam je „Potrošački forum“ sa sjedištem u Osijeku, dok je najpoznatija udruga „Potrošač“ koja djeluje na području cijene Hrvatske sa sjedištem u Zagrebu.

Potrošači se mogu informirati i u Ministarstvu gospodarstva, kroz njihovu Internet stranicu (<http://potrosac.mingo.hr/hr/potrosac/>) te postavljati pitanja telefonom ili u pisanom elektroničkom obliku putem Centralnog informacijskog sustava za zaštitu potrošača. Zaštiti potrošača veliku pažnju daje i Europska unija što potječe još iz „Europske povelje o informiranju i zaštiti potrošača“ iz 1973.godine. Ulaskom u Europsku uniju i Hrvatska je preuzela obavezu uskladiti regulaciju zaštite potrošača s onom u ostatku Europske unije. Temeljem tih odredbi Hrvatski Sabor je donio novi Zakon o zaštiti potrošača koji je objavljen u Narodnim novinama broj 41/14 od 31.3.2014.godine. Zanimljiva je činjenica da je hrvatski predstavnik, Neven Mimica u razdoblju od 2013.do 2014.godine bio Europski povjerenik za zaštitu potrošača.

Osam je temeljnih prava potrošača:

1) Pravo na sigurnost roba i usluga.

Svaki potrošač ima pravo na zaštitu od ponude i prodaje proizvoda i usluga koji su opasni za zdravlje i sigurnost ljudi.

2) Pravo na punu pravodobnu i istinitu informaciju.

Potrošač ima pravo dobiti na uvid i korištenje činjenice kako bih ostvario pravo na izbor i biti zaštićeni od nepoštenih i zastranjujućih deklaracija ili etiketa.

3) Pravo na izbor roba i usluga.

Potrošač ima pravo na uvid i korištenje dobiti činjenicu ponuđenu po konkurentnim cijenama, s osiguranjem da je isto zadovoljavajuće kvalitete.

4) Pravo da se čuje glas potrošača.

Prezentirati interese potrošača u svrhu stvaranja i provedbe nacionalne politike zaštite potrošača. Pravo na povezivanje u udruge radi promocije i zaštite prava.

5) Pravo na zadovoljenje temeljnih životnih potreba.

Svaki potrošač ima pravo na pristup osnovnim dobrima i uslugama: odgovarajuća hrana, odjeća, krov nad glavom, zdravstvena zaštita, javna dobra i voda.

6) Pravo na naknadu štete.

Primiti fer rješenje spornih pitanja, uključujući kompenzacije za pogrešno, lažno predstavljanje, šund proizvode ili nezadovoljavajuće usluge.

7) Pravo na zdrav okoliš.

Živjeti i raditi u okolišu koji ne prijeti dobrobiti sadašnjim i budućim generacijama.

8) Pravo na obrazovanje.

Postizanje znanja i vještina potrebnih za informiranost, pravi izbor dobara i usluga, te istovremeno biti svjestan svojih osnovnih prava i odgovornosti potrošača, uključujući kako ih koristiti.

S obzirom na sve češću upotrebu sredstava za daljinsku komunikaciju, pogotovo interneta i telefona za kupovinu, zadnje vrijeme se sve više pažnje polaže zaštiti prava potrošača u takvim oblicima trgovanja. S obzirom da je svjetsko tržište danas globalizirano te se sve češće putem interneta kupuje izvan granica svojih država, nužno je zaštititi prava domaćih potrošača u odnosu na inozemne prodavače. U tu svrhu je najučinkovitija edukacija potrošača o pravilima kupovanja preko interneta. Savjeti za kupovinu putem interneta:

- Ako ste kupili robu putem interneta unutar Europske unije, imate pravo u roku od 14 dana i bez obrazloženja vratiti proizvod trgovcu i zatražiti povrat novca (na ovaj način se kupcima omogućava da kupovinom preko interneta imaju istu mogućnost upoznavanja s proizvodom kao i kada ga kupuju u prodavaonici).
- Kupac snosi trošak povrata robe, ako trgovac nije sam pristao da ih on plati. Trgovac je dužan vratiti novac u roku od 14 dana od kada ste ga obavijestili, ali može sačekati da mu roba stigne ili da mu dostavite dokaz da ste mu poslali robu.
- Pravo na povrat nemate ako se radi o robi kratkog roka trajanja (hrana), robi izrađenoj po mjeri, za ulaznice na koncerte, karte za avion ili vlak, nosače zvuka – ako ste skinuli omot.
- Provjerite sigurnost trgovca: za domaće trgovce provjerite podatke u Sudskom registru, FINA-i, Hrvatskoj gospodarskoj komori. Za inozemne trgovce provjerite iskustva ostalih potrošača. Pročitajte opće uvjete poslovanja na Internet stranici, ako ih nema savjet je ne kupovati na njima.
- Kada se kupuju poznate robne marke, savjet je kupovati na njihovim službenim stranicama jer u suprotnom može doći do problema i za vas ako Carina utvrdi da se radi o krivotvorinama.
- Sačuvajte svu dokumentaciju vezanu uz kupovinu preko interneta (narudžbe, potvrde, račune, potvrde plaćanja i sl.) u pisanom ili elektroničko obliku.

5) Zakon o zaštiti potrošača

Hrvatska je prvi Zakon o zaštiti potrošača dobila 2003.godine nakon čega su slijedile brojne izmjene i dopune. Tijekom 2014.godine je donesen novi Zakon (objavljen u Narodnim novinama broj 41/14 te stupio na snagu tijekom travnja 2014.) koji je usklađen s regulativama Europske unije, a radi unapređenja prava potrošača tijekom 2015.su donesene još neke izmjene i dopune objavljene u Narodnim novinama broj 110/15, a koje su stupile su na snagu 21. listopada 2015.godine.

Zakon se sastoji od slijedećih dijelova i glava:

- 1) Temeljne odredbe
- 2) Poslovanje trgovaca s potrošačima (*Opće odredbe, Posebni oblici prodaje, Javne usluge koje se pružaju potrošačima, Nepoštena poslovna praksa – zavaravajuća i agresivna*)
- 3) Potrošački ugovorni odnosi (*Opće odredbe, Nepoštene odredbe u potrošačkim ugovorima, Sklapanje ugovora izvan poslovnih prostorija i ugovora na daljinu, Ugovor o pravu na vremenski ograničenu uporabu ugovora o dugotrajnom turističkom proizvodu, ugovor o ponovnoj prodaji i ugovor o zamjeni*)
- 4) Procesno pravna zaštita prava potrošača (*Izvansudsko rješavanje potrošačkih sporova, Zaštita kolektivnih interesa potrošača*)
- 5) Institucionalni okvir zaštite potrošača (*Nositelji zaštite potrošača, Nacionalni program zaštite potrošača*)
- 6) Inspeksijski nadzor
- 7) Prekršajne odredbe
- 8) Prijelazne i završne odredbe

S obzirom da je Zakon opsežan, svi potrošači ne mogu poznavati sva svoja prava koja proizlaze iz njega. U tu svrhu se mogu obratiti potrošačkim savjetovalištima i udrugama ako smatraju da su im prava zakinuta. U nastavku su dane informacije o dijelu potrošačkim prava iz Zakona koje bi mogle biti zanimljivije potrošačima.

U temeljnim odredbama se nabrajaju osnovna prava potrošača i akti EU s kojima je ovaj zakon usklađen. Također se definiraju pojmovi koji se koriste u Zakonu kao što su što je to jamstvo, maloprodajna cijena, potrošač, proizvod, sredstva daljinske komunikacije, ugovor na daljinu i slično.

- Ako drugim zakonima nije drugačije uređeno na deklaraciji (ambalaži, naljepnici) se moraju nalaziti najmanje slijedeće informacije: naziv, tip i model proizvoda, sastav, svojstva i tehnička obilježja; naziv i sjedište proizvođača ili uvoznika koji ima sjedište u EU. Sve to mora biti jasno, vidljivo i čitko na hrvatskom jeziku i latinici.

- Cijena mora biti jasna, vidljiva i čitka kao maloprodajna cijena (s uračunatim PDV-om) i to za jedinicu mjere kao i za proizvod (npr. kada kupujete komad sira, treba biti istaknuta cijena za 1 kg tog sira kao i za izvaganu masu tog komada sira – na temelju cijene za jedinicu mjere kao što je kg, kupac može usporediti cijenu različitih proizvoda).
- Prodajni uvjeti moraju biti istaknuti jasno, vidljivo i čitko u prodajnom prostoru. Posebni uvjeti prodaje se mogu odobriti za pojedine proizvode, skupine potrošača ili načine plaćanja.
- Kupcu se mora omogućiti provjera ispravnosti zaračunatog iznosa na računu i ne smije se naplaćivati samo izdavanje računa.
- Jasno mora biti istaknuta mogućnost davanja pisanog prigovora kupca i to u prostoru trgovca, poštom, faksom ili e-mailom, a trgovac na pisani prigovor mora odgovoriti u pisanom obliku najkasnije u roku od 15 dana.
- Bez dozvole potrošača, trgovac nikome ne smije ustupiti osobne podatke o svojim kupcima koje ima.
- Potrošači se mogu obratiti svojem komunikacijskom operateru da ga upiše u Registar pri Hrvatskoj regulatornoj agenciji za mrežne djelatnosti te tako zabraniti da im se šalju neželjeni telefonski pozivi i poruke.
- Ako je vrijednost usluge popravka ili održavanja veći od 500,00 kn, trgovac je dužan dati ponudu u pisanom obliku (može i e-mail) s popisom radova, dijelova i cijena. Ako tijekom popravka trgovac otkrije da postoji potreba za dodatne poslove, prije nego obavi radnje koje nisu bile predviđene, mora zatražiti odobrenje kupca za njihovo izvršenje. (npr. ako osoba doveze auto na popravak automehaničaru, i on će koštati više od 500,00 kn, automehaničar prvo mora dati ponudu s popisom svih radova i potrebnim dijelova sa cijenama, a ako automehaničar tijekom popravljivanja uoči dodatne kvarove na autu, ne smije ih popravljati i naplatiti, ako prije toga ne pita vlasnika auta da li pristaje na te nepredviđene popravke i troškove).
- Ako kupac plaća predujmom (unaprijed) i prođe više od 30 dana od davanja predujma do isporuke robe, tada trgovac treba kupcu isplatiti kamate na dani predujam i to u visini kamata poslovne banke trgovca za oročenje na 3 mjeseca. (npr. kupujete auto i auto kući isplatite cijeli ili dio iznos računa za auto, a vi auto dobijete nakon više od 30 dana, tada auto kuća vama treba još isplatiti kamate za iznos koji se dali unaprijed, a one se kreću od 1,5 do 3% na godišnjoj razini, ovisno o bankama, za primjer dali ste 100.000,00 kn i dobili auto nakon 2 mjeseca, uz uvjet da je kamata na štednju u banci 2%, trgovac vam treba isplatiti nešto preko 300,00 kn).
- Ako kupac nije platio dio svojeg duga na vrijeme, slanje opomene mu se ne smije naplatiti. Ako postoji dugovanje iz prethodnih računa, trgovac na novom računu treba iskazati to dugovanje (najčešće kod redovnih mjesečnih računa kao što su oni za struju, vodu, plin, telefon).

- Ambalaža ne smije dovesti kupca u zabludu po pitanju mase i veličine proizvoda koji je u njoj. Na zahtjev kupca, trgovac mora zadržati ambalažu proizvoda i zbrinuti je na odgovarajući način. Ako se kupcu roba dodatno zamata papirom i ukrasima i to se naplaćuje, cijena tog materijala mora biti jasno, vidljivo i čitko istaknuta u trgovini.
- Ako potrošač na svoja vrata ili poštanski sandučić jasno označi da ne prima oglasne materijale, zabranjeno im je ostavljati oglase, letke i slične propagandne materijale.
- Prodaja robe po posebnim uvjetima (nižoj cijeni) obvezuje isticanje i stare i nove cijene pri čemu se određuju slijedeće vrste posebnih uvjeta prodaje (sniženja):
 - Akcija: prodaja po nižoj cijeni od redovne
 - Rasprodaja: kod prestanka poslovanja trgovca, zatvaranja poslovnice, građevinskog uređenja objekta, prestanka prodaje pojedine robe
 - Sezonsko sniženje: 3 puta na godinu – zimsko od 27.12.do 10.1., proljetno od 1.do 15.4.i ljetno od 10.do 25.8.
 - Roba s greškom: izdvojena od ostale robe s vidljivim i čitkim uputama o kakvoj se grešci radi
 - Roba kojoj ističe rok upotrebe: izdvojena od ostale robe s jasno i čitkom oznakom kada ističe rok upotrebe
- Zabranjene su zavaravajuće radnje tj.iznošenje neistinitih ili istinitih informacija koje kupca mogu zavarati po pitanju osobina proizvoda, njegovom sastavu, količini, podrijetlu, cijeni, servisiranju, obilježjima i obavezama trgovca ...
- Zabranjena je agresivna poslovna praksa tj.primjena prisile, uznemiravanja i prijetnji kao što su iskorištavanje nesretne okolnosti u kojoj se nađe kupac, posjet prodavača domu kupca iako je ovaj izjavio da ga ne želi primiti, ustrajano i neželjeno komuniciranje telefonom ili emailom, oglašavanje koje djecu navodi da nešto kupe ili ih potiče da nagovaraju svoje roditelje da im kupe, traženje plaćanja ili vraćanja robe koju je prodavač isporučio, a kupac nije ni naručio, stvaranje lažne predodžbe da je kupac osvojio neku nagradu
- Ako se ugovorom navedu odredbe koje su u suprotnosti s ovim ili drugim zakonima smatraju se nevažećima
- Prije sklapanja ugovora, kupcu se mora na jasan i razumljiv način informirati o osobinama robe, identitetu trgovca, maloprodajnoj cijeni (i ostalim troškovima npr.dostava), ispravama koje prate robu, uslugama koje se naknadno mogu pružiti, trajanju ugovora i funkcionalnosti digitalnih sadržaja (npr.koja je potrebna konfiguracija računala za rad nekog programa)
- Minimalni rok za garanciju (jamstvo) je 6 mjeseci, a trgovci i proizvođači mogu odobravati i duže rokove. Ukoliko se utvrdi kvar u garantnom roku kupac ima pravo tražiti od trgovca da ukloni kvar, da mu u zamjenu da novi proizvod ili da mu umanji cijenu. Trgovcu se mora dati razuman rok za ispravljanje nedostataka, a ako on to u tom roku ne ispuni, kupac ima pravo tražiti raskid ugovora.

- Zabranjuju se nepošteno ugovorne odredbe, a to su sve one o kojima se nije pojedinačno pregovaralo. Tu spadaju i one odredbe koje je trgovac unaprijed definirao (kao element svojeg standardnog ugovora), a da pri tome kupac nije ima mogućnosti pregovarati o njima.
- Nadzor nad provođenjem Zakona o zaštiti potrošača imaju tržišni inspektori Ministarstva gospodarstva. Tržišni inspektor uzima u obzir prijavu potrošača nakon što je potrošač iskoristio odredbe u samo zakonu: tek nakon što je potrošač podnio pisani prigovor trgovcu (u prodajnom prostoru, putem pošte, faxes ili emaila) te kada je primio pisani odgovor trgovca (njegov rok za odgovor je najviše 15 dana od primitka prigovora).
- Ukoliko tržišni inspektor utvrdi kršenje ovog zakona, svojim rješenjem može privremeno zabraniti prodaju do trenutka uklanjanja nepravilnosti, a prekršajno se trgovci mogu kazniti novčanim kaznama od 10.000,00 do 100.000,00 kn.

6) Korisne informacije

Hrvatska televizija jednom tjedno prikazuje specijaliziranu emisiju o pravima potrošača pod nazivom „Potrošački kod“. Emisija se emitira od 2005.godine svakog petka u 18.30 sati na HTV 1 i traje 30 minuta. Repriza emisije je subotom od 10.30 sati na HTV 4.

Najbliža udruga za zaštitu prava potrošača nam je „Potrošački forum“ sa sjedištem u Osijeku (Ulica Hrvatske Republike 19 b, www.potrosac-os.hr, potrosacos@gmail.com, telefoni 031/200-246 i 031/200-757), dok je najpoznatija udruga „Potrošač“ koja djeluje na području cijene Hrvatske sa sjedištem u Zagrebu (Ljudevita Posavskog 48, www.potrosac.hr, potrosac@zg.t-com.hr, telefoni 01/483 58 88 i 01/483 58 89).

RAPEX (Rapid Alert System) je Europski sustav brzog uzbunjivanja za opasne neprehrambene proizvode koji osigurava brzo širenje informacija između država članica i Europske komisije o opasnim proizvodima koji su povučeni i/ili opozvani s tržišta u bilo kojem dijelu Europe tako da se poduzmu odgovarajuće mjere bilo gdje u EU-u. Trenutno u sustavu sudjeluje trideset i jedna država (EU, Island, Lihtenštajn i Norveška). Na njihovoj Internet stranici se mogu potražiti izvješća (svaki tjedan se objavljuje novo izvješće – petkom) o štetnim neprehrambenim proizvodima (http://ec.europa.eu/consumers/consumers_safety/safety_products/rapex/alerts/main/index.cfm?event=main.listNotifications). Izvješća sadrže opis i fotografiju proizvoda, zemlju podrijetla i zemlju u kojoj je otkrivena opasnost te o kakvoj opasnosti se radi. Nažalost, najčešće se radi o opasnim proizvodima koji su namijenjeni djeci (igračke i odjeća).

Danas se prehrambenim proizvodima dodaju brojni aditivi, od kojih neki mogu imati i štetan utjecaj na ljude. U aditive ubrajamo bojila, konzervanse, antioksidanse, regulatore kiselosti, stabilizatore, emulgatore, zgušnjivače, tvari za zadržavanje vlage, tvari za sprječavanje zgrudnjavanja, pojačivače okusa i umjetna sladila. Oni se na deklaracijama navode kao E-brojevi. Što znači koji E-broj, što se iza njega krije i koje su mu moguće negativne posljedice, možete pronaći na stranici <http://e-brojevi.udd.hr/>.

7) Prilozi - priprema

8) Literatura / izvori

<http://www.potrosac.hr>; <http://www.istarskipotrosac.hr>; <http://www.savez.potrosac.hr>; www.potrosac-os.hr; <http://www.ceip.hr>; <http://ec.europa.eu>; <http://e-brojevi.udd.hr>; <http://www.hrt.hr>; <http://potrosac.mingo.hr>

Udžbenik za 3.razred komercijalista „Trgovačko poslovanje 3“, grupa autora, Školska knjiga, Zagreb
Udžbenik za 4.razred komercijalista „Marketing“, grupa autora, Školska knjiga, Zagreb